

ਬਾ-ਅਦਾਲਤ ਜੀ.ਡੀ. ਖੋਸਲਾ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.

ਰਾਜਕੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਸਾਂਸੀ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸਿਮਲਾ - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1958 ਦਾ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰਬਰ 19 ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1922 ਦਾ XI -S. 16 (I) (C)

- ਦਾ ਘੇਰਾ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ - ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ - 1960 ਦਾ

ਪ੍ਰਭਾਵ

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 16(1)(ਸੀ), ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤਬਾਦਲਾ ਅਟੱਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨੀ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਪਰਿਵਰਤਨ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਬਾਦਲਾ ਅਟੱਲ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਦੋ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ (1) ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ (2) ਜਿੱਥੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਮਦਨੀ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵੱਧ। ਜੇਕਰ ਕੇਸ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਅਪਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਅਟੱਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਦ ਤੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਡਬਲਯੂ. ਅਟੱਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੌਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਆਮਦਨੀ ਉਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਸ਼ਕਤੀ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਉੱਤੇ।

1956 ਦੇ I.T.A. ਨੰਬਰ 1038 ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਰਾਏ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਦਿੱਲੀ ਬੈਂਚ) ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ U/S 66(i) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 57:-

- (1) ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ. ਰਾਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਸਿੰਭੌਲੀ ਸੂਗਰ ਮਿੱਲ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ, ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਵੰਡੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ?
- (2) ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਰ.ਬੀ. ਸੇਠ ਜੇਸਾ ਰਾਮ-ਫਤਿਹ ਚੰਦ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ 19,856 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ।

ਦੇਵਾ ਸਿੰਘ ਆਰ ਆਂਧਵਾ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਡੀ.ਐਨ.ਏ.ਡਬਲਯੂ. ਅਸਥੀ ਅਤੇ ਹੇਮ ਆਰ.ਜੇ.ਐਮ ਅਹਾਜਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਆਰਡਰ

ਜੀ.ਡੀ. ਖੋਸਲਾ, ਸੀ.ਜੇ.—ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 66 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ

ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਰਦਾਰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਹੈ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। 10 ਅਪ੍ਰੈਲ 1953 ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋ ਗਈ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੰਭੋਲੀ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ 400 ਸ਼ੇਅਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ। ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। 4,00,000 ਜੋ ਕਿ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਏ ਬਹਾਦਰ ਸੇਠ ਜੇਸਾ ਰਾਮ-ਫਤਿਹ ਚੰਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ। 14 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਇੱਕ ਡੀਡ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਨੇ ਸਿੰਭੋਲੀ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲ ਦੇ 400 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 300 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਨੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ। ਟਰੱਸਟ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਏ ਬਹਾਦਰ ਸੇਠ ਜੇਸਾ ਰਾਮ ਫਤਿਹ ਚੰਦ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਬੱਚੇ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਅੱਸੀ ਫੀਸਦੀ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦਾ 20 ਫੀਸਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਪੇਪਰ ਬੁੱਕ ਦੇ ਪੰਨਾ 4 'ਤੇ ਛਪੀ ਟਰੱਸਟ-ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1954-55 ਹੈ ਅਤੇ ਲੇਖਾ ਸਾਲ 31 ਮਾਰਚ, 1954 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਪਿਛਲਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਵਿਘਨ, ਰਾਏ ਬਹਾਦਰ ਸੇਠ ਜੇਸਾ ਰਾਮ-ਫਤਿਹ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ। ਚੰਦ, ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ-ਡੀਡ ਦਾ ਅਮਲ ਸਾਰਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜੋ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਉਹ ਇਹ ਸੀ

ਕਿ ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ। ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ-ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਖੇਪ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ:-

"ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਸਾਡੇ ਕੋਲ 'ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਫਾਈਲ' ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਥੋੜਾ ਹੋਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ-

"ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਕੁਝ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਹ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਮਿਟਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 16(I)(c) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਪਕੜ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚਦਾ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਟਲਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਸਨੀਕ ਨੂੰ ਖੁਦ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਮੁੜ ਤਬਾਦਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਈ.ਟੀ.ਓ. ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਸੀ।”

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਪੈਰਾ

2 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ-

"ਕਥਿਤ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਕਤ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਮਦਨ ਇੱਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਐਪਲੇਟ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ।"

ਮੈਂ ਅਪੀਲੀ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅੰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਪੈਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਿਸੇ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 16(1) (c) ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥ ਅਤੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਾਰੇ। ਅਪੀਲੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਸੋਚਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਕੁਝ ਲਾਭ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਰਤਨ 1 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 16(I)(c) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਪਹਿਲੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

16(1)(c) * * * *

* ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਯੋਗ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ

ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਮੰਨਿਆ

ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ * * * * ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ

ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ * * ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਮਦਨ

ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ-ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ

ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ * * * ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਸੰਪੱਤੀ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ

ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ

ਵਾਲਾ।

ਮੈਂ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ

ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 16(1)(c) ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨਾਲ

ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤਬਾਦਲਾ ਅਟੱਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਤੋਂ

ਆਮਦਨੀ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਪਰਿਵਰਤਨ ਇਹ

ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਬਾਦਲਾ ਅਟੱਲ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ

ਕਰਨ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਦੋ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, (1) ਜਿੱਥੇ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ

ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ (2) ਜਿੱਥੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ > ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ

ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਸੱਤਾ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਮਦਨੀ ਜਾਂ

ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ। ਜੇਕਰ ਕੇਸ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਅਪਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ

ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਅਟੱਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੰਡ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਦ ਤਬਾਦਲਾ ਅਟੱਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, - ਜੇ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੌਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਆਮਦਨੀ ਉਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਉੱਤੇ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਨੂੰ ਟਰੱਸਟ-ਡੀਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਟਰੱਸਟ-ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰ ਟਰੱਸਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਖੁਦ ਸੀ। ਕਾਫ਼ੀ ਮੁੱਲ ਵਾਲੇ 300 ਸ਼ੇਅਰ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਸਾਲ ਲਈ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। 65,000, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। 6,00,000 ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੇ 10 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਸੰਪੱਤੀ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਦੋਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਅਟੱਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਟਰੱਸਟੀਆਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁਕਾਉਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਲੇਖਕ ਦੇ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਿਰਫ 80 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦਾ 20 ਫੀਸਦੀ ਕਈ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ-ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਦਾ ਆਚਰਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟੀ ਟਰੱਸਟ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਨਬੀ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਰੋਸਾ ਇੱਕ ਰੰਗਦਾਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਟਰੱਸਟਾਂ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਅਕਤੀ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਨ।

ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਰਾਮਜੀ ਕੇਸ਼ਵਜੀ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬਈ (1) ਹੈ।

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਮਦਨੀ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਘਰ ਦਾ ਖਰਚਾ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਚਲਾਉਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਵਾਪਸ ਵਸਨੀਕ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਬਾਂਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੀ ਜੋ ਵਸੋਬਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਮਦਨੀ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਆਮਦਨੀ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦਿਸ਼ਟ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਵਸਨੀਕ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡੀ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹਪੁਰੇ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬਈ (1), ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਸਨੀਕ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ। 20,000 ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਟਰੱਸਟ-ਮਨੀ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ। 600 ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ। ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਵਸਨੀਕ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹਿਣੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਸਨੀਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੜ ਤਬਾਦਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਇਸ ਵੇਵ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਇਆ।

ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਰਤੀਲਾਲ ਨਥਾਲਾਲ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (2) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੱਥ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਸਨ, ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੜ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨਾਮ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਕੇਸ ਪਹਿਲੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 16(1)(c) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ; ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸਮਝੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ-

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ "ਕੀ ਸੰਭੋਲੀ ਸੂਗਰ ਮਿੱਲ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, ਦੇ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਆਮਦਨ, ਐਸ., ਰਾਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕੀ ਟੈਕਸ ਦੇਣਯੋਗ ਸੀ? " ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹਵਾਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸਦਾ

ਅਸੀਂ ਰੁਪਏ'250 ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਐਮ ਅਹਾਜਨ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਨੋਟ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।